

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Agnieszka Niewiadomska

w sprawie **D. K.**

skazanego z art. 294 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Dariusza Kuberskiego,

w dniu 30 stycznia 2025 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego - na niekorzyść

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z dnia 23 listopada 2023 r., sygn. akt II AKa 258/23,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu

z dnia 20 lutego 2023 r., sygn. akt II K 54/19,

**uchyla pkt 1 zaskarżonego wyroku i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

Marek Pietruszyński

Dariusz Kala

Włodzimierz Wróbel

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 20 lutego 2023 r. (sygn. akt II K 54/19), D. K. został uznany za winnego popełnienia czynów: z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co wymierzono mu karę roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności i orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu wykonywania działalności gospodarczej związanej z obrotem produktami rolnymi na okres 8 lat, ciągu przestępstw oszustwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 286 § 1 k.k., za co wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności i orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu wykonywania działalności gospodarczej związanej z obrotem produktami rolnymi na okres 3 lat, wypadku mniejszej wagi oszustwa z art. 286 § 3 k.k., za co wymierzono mu karę miesiąca pozbawienia wolności; z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co wymierzono mu karę 7 miesięcy pozbawienia wolności i orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu wykonywania działalności gospodarczej związanej z obrotem produktami rolnymi na okres 2 lat. Na podstawie art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności i na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. i art. 73 § 1 k.k. wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres 5 lat próby, oddając oskarżonego w tym okresie pod dozór kuratora oraz zobowiązując go na podstawie art. 72 § 1 pkt 8 k.k. do określonego postępowania w okresie próby, a także zobowiązując oskarżonego do informowania kuratora o przebiegu okresu próby (art. 72 § 1 pkt 1 k.k.). Na mocy art. 90 § 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w miejsce środków karnych w postaci zakazu wykonywania działalności gospodarczej, orzeczono wobec oskarżonego łączny środek karny w postaci zakazu wykonywania działalności gospodarczej związanej z obrotem produktami rolnymi na okres 10 lat.

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 23 listopada 2023 r. (sygn. akt II AKa 258/23), zaskarżony wyrok został zmieniony w ten sposób, że uchylono rozstrzygnięcia z punktów 9, 10 i 11 (m.in. w zakresie warunkowego zawieszenia wykonania kary), obniżono orzeczoną wobec oskarżonego D. K. karę łączną do roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a w pozostałej części wyrok Sądu Okręgowego został utrzymany w mocy.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w części dotyczącej kary łącznej, kasację na niekorzyść oskarżonego wniósł Prokurator Generalny, zarzucając *„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., polegające na orzeczeniu wobec oskarżonego na podstawie tych przepisów kary łącznej w wymiarze roku*

i 6 miesięcy pozbawienia wolności, to jest kary niższej od najwyższej kary jednostkowej - roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności wymierzonej za przypisane mu w pkt 1 części dyspozytywnej wyroku Sądu I instancji przestępstwo określone w art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. pozostające w zbiegu realnym z określonymi w pkt 3. 5 i 6 części dyspozytywnej wyroku tego Sądu: ciągiem przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 286 § 1 k.k. (w zw. z art. 91 § 1 k.k.), za który wymierzono karę jednostkową roku pozbawienia wolności, przestępstwem z art. 286 § 3 k.k., za które wymierzono karę jednostkową miesiąca pozbawienia wolności oraz przestępstwem z art. 286 § 1 k.k., za które wymierzono karę jednostkową 7 miesięcy pozbawienia wolności.”

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna.

Rację ma Prokurator generalny podnosząc, że podstawą do ustalenia kary łącznej były kary jednostkowe: roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (przy uwzględnieniu art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.), roku pozbawienia wolności za ciąg przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i z art. 286 § 1 k.k. (również przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.), miesiąca pozbawienia wolności za czyn z art. 286 § 3 k.k. oraz 7 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r.).

Mając na uwadze powyższe kary jednostkowe oraz stan prawny obowiązujący do dnia 30 czerwca 2015 r. (uznany za najwzględniejszy dla oskarżonego) Sąd Apelacyjny, uchylając orzeczenie o warunkowym zawieszeniu kary łącznej pozbawienia wolności (wraz ze środkami probacyjnymi), a następnie orzekając ponownie karę łączną pozbawienia wolności za pozostające w zbiegu realnym przestępstwa (zgodnie z art. 85 § 1 k.k.), nie ingerował jednak w wymiar kar

jednostkowych i kary za ciąg przestępstw. Tym samym mógł wymierzyć karę łączną w granicach od najwyższej kary wymierzonej za poszczególne przestępstwa lub ciąg przestępstw do ich sumy (z zastrzeżeniem, że kara ta nie przekroczy 15 lat). W niniejszym przypadku oznaczało to, że kara łączna mogła oscylować od roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności (najwyższa kara jednostkowa) do 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (suma kar jednostkowych).

W konsekwencji orzeczenie przez Sąd odwoławczy kary łącznej w wymiarze roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a więc poniżej dolnej granicy kary łącznej, którą wyznaczała najwyższa z kar jednostkowych wymierzonych za pozostające w zbiegu przestępstwa, stanowiło to rażące naruszenie prawa mające istotny wpływ na treść orzeczenia.

Sąd Najwyższy uchylił do ponownego rozpoznania wyrok w zakresie całości rozstrzygnięcia o karze. Niezależnie od wniosku Prokuratora Generalnego zawartego w kasacji, takie orzeczenie było konieczne. Sąd odwoławczy uchylił rozstrzygnięcie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary łącznej, przy jednoczesnym jej obniżeniu w stosunku do pierwotnego wymiaru. Wytknięty zasadnie przez Prokuratora Generalnego błąd w ustaleniu możliwego minimalnego wymiaru kary łącznej powoduje, że tak niska kara nie może już zostać w nowym postępowaniu wymierzona. Wobec tego Sąd odwoławczy rozpoznając sprawę ponownie, musi mieć możliwość wyrokowania w sprawie całości wymiaru kary, by móc adekwatnie ocenić, jak kara będzie spełniała przesłanki opisane w części ogólnej Kodeksu karnego.

Należało wobec tego orzec jak w sentencji.

[J.J.]

[a.ł.]

Marek Pietruszyński Dariusz Kala Włodzimierz Wróbel